כיתה ו' | תנ"ך | שיעור 2 מתוך 4 | 45 דק'

ממלכתי: ספר שופטים, כולל יחידות על דבורה ועל גדעון, מופיע ביחידות ההוראה של התנ"ך הממלכתי לכיתה ו'; בכיתה ה' אפשר ללמד כהעשרה. חמ"ד: לפי התכנון השנתי ספר שופטים נלמד בכיתה ד'.

דבורה וברק

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יכירו את דבורה כנביאה וכשופטת
- התלמידים יתארו את חלוקת התפקידים בין דבורה לברק
- התלמידים ידונו בתכונות המנהיגות של דבורה

📖 הסבר למורה

דבורה הייתה נביאה ושפטה את ישראל. היא ישבה תחת "תומר דבורה" בהר אפרים, ובני ישראל עלו אליה למשפט. דבורה קראה לברק בן אבינועם מקדש נפתלי ואמרה לו לאסוף עשרת אלפים איש מבני נפתלי וזבולון אל הר תבור, כי ה' ימשוך את סיסרא אל נחל קישון. ברק הסכים ללכת רק אם דבורה תלך איתו, והיא הלכה, אבל אמרה שהתהילה לא תהיה שלו, כי ה' ימסור את סיסרא "ביד אישה". ביום הקרב אמרה דבורה לברק "קום", וברק ירד מהר תבור וניצח את מחנה סיסרא, וסיסרא נס ברגליו. אחרי הניצחון שרו דבורה וברק את שירת דבורה.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתיחה: שואלים: מה צריך כדי להיות מנהיג טוב? כותבים את התשובות על הלוח.
2. קוראים יחד את שופטים ד, ד-ז ומסמנים מה עשתה דבורה ומה התבקש ברק לעשות.
3. קוראים את פסוק ט ומשוחחים: למה ברק רצה שדבורה תלך איתו? מה אמרה לו?
4. מראים את הר תבור ואת נחל קישון על מפה ומתארים את מהלך הקרב (פסוקים יד-טו).
5. סיכום: משווים לרשימה מתחילת השיעור: אילו תכונות של מנהיג היו לדבורה?

💡 הערות למורה

המשך הסיפור (יעל וסיסרא בפסוקים יז-כב) כולל אלימות; אפשר לספר אותו בקצרה ובעדינות או להשאיר להעשרה. כדאי לשים לב שבפרק ה דבורה וברק שרים יחד. למתקדמים: לבדוק למה דבורה אמרה ש"ביד אישה" יימסר סיסרא, ואיך הדבר התקיים.

📝 **בדף העבודה**

דבורה וברק: 8 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מקורות

- שופטים ד (מכון ממרא)

מחוון למורה

מחוון: דבורה וברק

1. נביאה ושופטת (היא שפטה את ישראל).
2. תחת תומר דבורה, בין הרמה ובין בית אל, בהר אפרים.
3. ברק בן אבינועם מקדש נפתלי.
4. מבני נפתלי ומבני זבולון.
5. הר תבור.
6. שהתהילה לא תהיה שלו, כי ה' ימסור את סיסרא ביד אישה.
7. ירד מהר תבור ועשרת אלפים איש אחריו אל הקרב.
8. למשל: אמונה וביטחון ("הלא ה' יצא לפניך"), אומץ (הלכה עם ברק לקרב), סמכות (העם עלה אליה למשפט). כל תכונה עם ראיה מתאימה.